خبرها

اصولگرایانی که سیاسی کار شدند

بازتاب: واکنش شدیداللحن برخی نمایندگان اصولگرای مجلس به نامه پنجاه اقتصاددان، در حالی منتشر شد که تخریب چهره های دانشگاهی امضاکنندگان نامه از سوی برخی رسانه های مدعی اصولگرایی و مقامات دولتی نیز آغاز شده است. یکی از اساتید دانشگاه علامه طباطبایی ضمن اعلام این مطلب اظهار داشت: هرچند من از امضاکنندگان این نامه نبودم، همه امضاکنندگان آن را دقیقاً می شناسم و اکثر قریب به اتفاق آنان، از چهره های برجسته علمی و دانشگاهی کشورند و به غیر از چند نفر که در اقلیت قرار دارند، دیگر افراد هیچ گونه سوابق سیاسی و حتی اجرایی ندارند، اما با شگفتی مشاهده کردیم که برخی از نمایندگان مجلس، که در چند سال اخیر و به مدد تسهیلات خاص، توانسته اند از کشورهای اروپایی مدرک بگیرند و به کسوت استاد دانشگاه درآیند، به آسانی به متهم کردن همکاران خود - که برخی در جایگاه استادی نسبت به ایشان هستند - پرداخته و آنان را مسئول عملکرد دولت های گذشته دانسته اند، در حالی که بیش از ۹۰ درصد این افراد، هیچ گونه سابقه ای در دولت یا مجلس های گذشته نداشته اند. این استاد دانشگاه افزود: ظاهراً این دوستان اصولگرا با گذشت سه سال از عمر مجلس هفتم، سیاسی کاری را آموخته اند وگرنه باید توضیح دهند زمانی که طی چهارده سال گذشته که ده سال آن اکثریت مجلس در اختیار جناح راست بوده است، چگونه مسئولیت لوایح بودجه و برنامه های پنج ساله مصوب این مجلس ها را متوجه تعدادی استاد دانشگاه می کنند؟ این استاد دانشگاه خاطرنشان کرد: زشت تر از کار این نمایندگان، ورود تعدادی از رسانه های مدعی اصولگرایی به حریم خصوصی این اساتید دانشگاه و تخریب چهره آنان و متهم کردن این چهره های علمی از سوی سخنگوی دولت است که تنها نتیجه آن، محروم کردن کشور از نظرات اساتید برجسته دانشگاهی است، بنابراین زمانی که نخبگان اقتصاد کشور نتوانند اقدامی در حداقل ممکن؛ یعنی اظهارنظر کارشناسی به صورت نامه را انجام دهند، چگونه می توان به رفع نواقص و اشکالات مدیریت کشور امید داشت؟

دولت نباید در بخش خصوصی دخالت کند

آفتاب: «محسن صفایی فراهانی» نماینده مجلس ششم معتقد است مصوبات برنامه بودجه در تناقض با قوانین برنامه چهارم توسعه هستند. او در مورد دستور اخیر مقام معظم رهبری مبنی بر تفسیر اصل ۴۴ قانون اساسی افزود: «اگر بر طبق برنامه چهارم بخواهیم رشد اقتصادی ۸ درصدی داشته باشیم که افق ۲۰ساله نیز بر آن تاکید دارد، طبق برنامه چهارم باید این کار را با کمک به رشد و توسعه بخش خصوصی انجام دهیم، اما تحقق این هدف با سیاست های جاری دولت که به گسترش بخش دولتی منجر می شود امکان ندارد.»

«صفایی فراهانی» در توضیح حکم رهبری مبنی بر لزوم خصوصی سازی برخی سازمان های دولتی گفت: «بخش خصوصی در قانون برنامه باید گسترش فعالیت پیدا کند، در همین راستا مجمع تشخیص مصلحت نظام بررسی هایی را بر روی اصل ۴۴ قانون اساسی انجام داد و پیشنهادهایی را برای اصلاح این اصل به رهبری ارائه داد. رهبری نیز بند (الف) و (ب) را قبلاً و بند (ج) را نیز جدیداً تایید و ابلاغ کردند.» این عضو شورای مرکزی حزب مشارکت تصریح کرد: «در حال حاضر ضعف زیرساخت های اقتصادی بخش خصوصی مشکل ما است اما در طول یک سال گذشته این بخش دولتی است که مدام گسترش می یابد.» وی با اشاره به لزوم حمایت از بخش خصوصی تاکید کرد: «طبق اصل ۴۴ قانون اساسی دولت باید در جاهایی که بخش خصوصی توانایی و امکان حضور را ندارد وارد عمل شود، اما در حال حاضر دولت در حوزه هایی هم که بخش خصوصی ما دارای توانمندی و فعالیت بالایی است و شرکت ها و پیمانکاران باسابقه ای وجود دارند دخالت می کند و در طول چند ماه گذشته این بخش ها را هم به نهادهای وابسته به حکومت واگذار کرده است. دولت حتی فضای رقابتی ای را که مصوب مجلس است رعایت نمی کند و با ترک مناقصه امکان فعالیت بخش خصوصی را از بین می برد.» صفایی فراهانی «دخالت دولت در بانک های خصوصی» را «نقض اصل سیاست تاسیس بانک های خصوصی» دانست و افزود: «ضمن اینکه باید از این مصوبه راهگشا استقبال کنیم، باید دقت هم داشت که مشکل اصلی بخش خصوصی این نیست. مشکل اصلی این است جایی هم که بخش خصوصی می تواند شرکت کند، دولت به او این اجازه را نمی دهد، چه برسد به جاهای دیگر.» وی بار دیگر با تاکید بر لزوم محدود شدن زیرساخت های بخش دولتی گفت: «چشم انداز ۸درصد با توسعه بخش خصوصی در نظر گرفته شده، وقتی دولت خودش بیشترین منابع را سرمایه گذاری می کند و بودجه شرکت های دولتی دو برابر خود دولت است، بخش خصوصی فضایی برای رشد نمی یابد.» این نماینده سابق مجلس در پایان اشاره کرد که: «راه حل مشکل بخش خصوصی ما این است که مجلس به این نکات توجه و از تصویب قوانینی که با برنامه چهارم در تناقض است جلوگیری کند تا امکان رشد بخش خصوصی فراهم آید.»

وزیر مسکن در جمع فعالان بخش خصوصی:

راه کنترل قیمت مسکن اجاره‌ای دخالت دولت است

شرق: محمد سعیدی کیا - وزیر مسکن - در جلسه هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران حضور یافت و به سئوالات اعضای اتاق تهران پاسخ داد. وی با بیان اینکه توسعه اجتماعی پایه و اساس توسعه هر کشوری است بر لزوم تقویت ارتباط بخش خصوصی با دولت و تغییر نگاه این سوی میز و آن سوی میز و تفکیک خصوصی و دولتی تاکید کرد. وی گفت: باید بپذیریم که بخش خصوصی و دولتی مکمل همدیگرند نه رو در روی هم. سعیدی کیا در پاسخ به سئوالی درباره اینکه چرا بحث مسکن در کشور متولیان بسیاری داشته و ناهماهنگ عمل می کند، توضیح داد: شورای شهر و شهرداری ها تقریباً یک نهادند و نظام مهندسی و وزارت مسکن که سیاستگذار است در بحث مسکن دخالت دارند و از بین این نهادها این نظام مهندسی است که عامل اجرایی است و اینکه هماهنگی در بین این نهادها نیست نقص موجود کاملاً صحیح است. سعیدی کیا گفت: درباره هزینه هایی که شهرداری ها برای دادن مجوز دریافت می کنند راه را اشتباه رفته ایم و با دریافت ۱/۵ تا سه میلیون تومان که اخیراً هم افزایش یافته عملاً از کسی که ساکن شهر نیست هزینه دریافت می شود لذا معتقدم که باید هزینه ها از بهره بردار دریافت شود. وی به بحث سیمان و بازار آن هم اشاره کرد و توضیح داد: مصرف سرانه سیمان در دنیا مشخص است و برای کشور ما با ۳۵ میلیون تن تولید سرانه مصرف حدود ۵۰۰ کیلو خواهد شد بنابراین زمانی مشکل سیمان حل می شود که بگوییم مصرف سرانه از ۵۰۰ به ۸۰۰ کیلو رسیده است. سعیدی کیا در جواب سئوالی درباره تاثیر مسکن در دستمزد و اقتصاد گفت: در سال های اخیر پرداختن به مسائل شهرسازی تحت تاثیر فشار بسیار بازار مسکن کمتر شده و کار موثری انجام نگرفته چرا که نمی توان گفت که خانه خوب بدون شهر خوب معنایی ندارد یا نباید ساخته شود یا باید خوب ساخته شود. وی از تصویب طرح جامع مسکن خبر داد و تاکید کرد: این طرح پاسخ منسجمی به همه مشکلات بخش مسکن است. وزیر مسکن گفت: توجه اصلی در طرح جامع مسکن به دهک های یک تا چهار جامعه است چرا که اصولاً نقش دولت ها برای این دهک ها است و دهک های بالا به پول ما نیازی ندارند. وی عنوان کرد: مصوبه ای در بنیاد مسکن در دولت گذشته مبنی بر ساخت ۲۰۰ هزار واحد مسکونی در روستاها مطابق با استانداردها با موفقیت اجرا شد که یارانه آن ۳۵۰ میلیارد تومان برای اجرا در مدت ۱۵ سال است و هر سال به اندازه تورم افزایش می یابد البته ۴۰ هزار واحد آن آغاز شده و اولویت نیز با مناطق زلزله زده است. وزیر مسکن تصریح کرد: دولت در نظر دارد نوسازی روستاها را در مدت ۱۰ سال به پایان برساند و به گونه ای نوسازی کند که تاریخ به خود ندیده باشد البته دولت تنها فراهم کننده بسترهاست و مجری نخواهد بود. وی مشکل مسکن در شهرها را حادتر از روستاها برشمرد و گفت: علاوه بر احداث مسکن جدید با مشکلی مثل احیای بافت های فرسوده هم مواجهیم چرا که این اقدام هنوز به شکل مناسب مدون نیست. وزیر مسکن در پاسخ به سئوالاتی درباره مقاوم سازی مسکن در برابر زلزله و نیز چگونگی افزایش کیفیت ساخت و ساز نیز عنوان کرد: برای بالابردن کیفیت ساخت و ساز باید عوامل آن که مصالح است تامین شود که برای همین منظور آیین نامه استاندارد مصالح ساختمانی تهیه و لایحه آن با عنوان لایحه بیمه کیفیت به تصویب رسیده و اساس آن این است که مجری ساختمان باید ساختمان را نزد شرکت بیمه، «بیمه کیفیت» کرده از ناظر پروژه هم بخواهد که خود را بیمه کند. به گفته او عمده ترین اشکال نظام مهندسی رابطه مالی ناظر و مالک و انتخاب ناظر از سوی مالک بوده و حقوقی ناظر که از سوی مالک پرداخت می شود لذا براساس تصمیم جدید رابطه مالی مالک و ناظر قطع شده است. وزیر مسکن درباره مستاجران کم درآمد هم گفت: کسانی که پول اجاره مسکن را هم ندارند تا سه میلیون تومان وام ودیعه می گیرند، البته گروهی که تحت پوشش کمیته امداد و بازنشستگی باشند و اگر کسی هم تحت این بیمه ها نبود ابن سبیل است و همین ابن سبیل که نمی شناسیم شامل ۵۰۰ هزار خانوارند که طرح هایی برای مسکن آنها در نظر داریم. وی به طرح هدفمند کردن یارانه ها اشاره کرد و شناسایی نشدن گروه های نیازمند را از دلایل اصلی هدفمند نشدن یارانه ها عنوان کرد. سعیدی کیا همچنین درباره مسکن کارمندان کم درآمد هم گفت: یک وام ۱۰ میلیون تومانی که در سال جاری به ۱۱ میلیون تومان رسیده به کسانی که حقوق آنها زیر دو برابر حقوق قانون کار که ۲۵۰ هزار تومان بود، پرداخت می شود. وی همچنین راهکار کنترل قیمت مسکن اجاره ای را دخالت دولت در عرصه مسکن برشمرد و افزود: برای عرضه مسکن آیین نامه جدیدی مصوب شده که از هفته آینده آغاز می شود و براساس آن ۵۰ هزار واحد در سال احداث می شود که زمین آن رایگان در اختیار سازنده قرار می گیرد

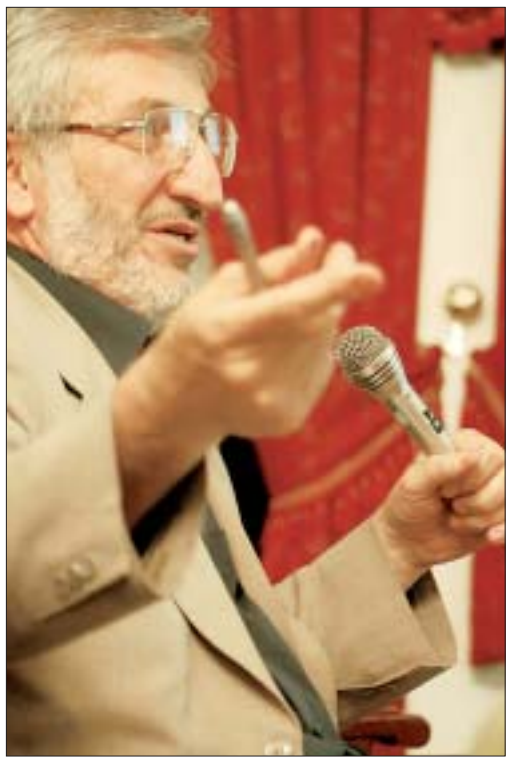

و باید تا پنج سال با قیمت مشخص اجاره دهند. سعیدی کیا با اشاره به کمبود ۲/۵ میلیون واحد مسکونی در کشور ضریب تراکم خانوار را ۱/۱۲ در واحد مسکونی برشمرد و افزود: علاوه بر این تاکنون ۳۶ هزار هکتار بافت فرسوده در کشور شناسایی شده اند که برای نوسازی این تعداد به ۳۶۰ هزار میلیارد تومان اعتبار نیاز داریم. همچنین در این جلسه نهاوندیان رئیس اتاق بازرگانی تهران خبر از تشکیل ستاد پیگیری اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی را در اتاق بازرگانی تهران داد. محمد نهاوندیان رئیس اتاق تهران در نشست هیات نمایندگان اتاق تهران، از ابلاغ بند (ج) اصل ۴۴ قانون اساسی به عنوان نقطه پایانی روند رو به رشد ۸۰ساله بخش دولتی در اقتصاد ایران نام برد. وی اظهار داشت: در واقع ابلاغ تکمیل سیاست های اصل ۴۴، آغازی برای حضور فعال بخش خصوصی- تعاونی و مشارکت جدی مدیریتی مردم در اقتصاد ایران است. نهاوندیان از رفع مانع حضور بخش خصوصی در حوزه های ممنوعه به عنوان نکته بسیار مهم در این ابلاغیه نام برد. وی با بیان این مطلب که «پیام اصلی این ابلاغیه تغییر نقش دولت در اقتصاد است»، ادامه داد: باید تعریف مجددی از وظایف در رابطه با اقتصاد کرد. رئیس اتاق تهران با تاکید بر توانمندسازی بخش خصوصی، به لزوم تعامل بین دولت و بخش خصوصی در اجرای اصل ۴۴ اشاره کرد. وی گفت: برای در لفظ نماندن و اجرایی شدن این ابلاغیه باید از سوی دولت و بخش خصوصی برنامه ریزی صورت گیرد، ضمن اینکه باید از طرف بخش خصوصی آمادگی برای زنگ نشاط و رونق فعالیت اقتصادی اعلام شود. نهاوندیان با پیشنهاد تشکیل ستادی در اتاق بازرگانی برای اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی ادامه داد: هدف این مرکز گسترش حضور و مشارکت بخش خصوصی در اقتصاد ایران و پیگیری و همکاری اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی است. رئیس اتاق تهران یادآور شد: در نشست مشترک هیات رئیسه اتاق ایران و تهران این پیشنهاد مورد تایید قرار گرفت و بنا شد تا همه اتاق های بازرگانی به صورت فعالانه در این مرکز شرکت کنند. وی در ادامه سخنان خود با اشاره به تاسیس اتاق تهران در مهرماه سال ۱۳۰۵ گفت: مهرماه آتی هشتادمین سال تاسیس اتاق تهران است؛ لذا در نظر داریم با استفاده از این فرصت به بررسی تاریخ ۸۰ساله بخش خصوصی ایران بپردازیم. نهاوندیان یادآور شد: سیل افزایش سهم دولت در اقتصاد ایران از سال ۱۳۰۳ با قانون انحصار تجارت خارجی و با تاسیس اولین سازمان های دولتی مانند قند و شکر شروع شد. وی ادامه داد: در طول این مدت به دلایل مختلف میزان تصدی گری دولت افزایش یافته است. رئیس اتاق تهران با اشاره به ابلاغ اصل ۴۴ قانون اساسی تصریح کرد: شاید تغییر مسیر ۸۰ساله به سمت مشارکت بیشتر بخش مردم در اقتصاد کشور باشد. به گفته وی در مراسم سالگرد اتاق بازرگانی از پیشکسوتان اقتصاد ایران تجلیل به عمل می آید. نهاوندیان با اشاره به دیدارهای ماهانه اعضای هیات نمایندگان اتاق تهران با هیات رئیسه این تشکل اظهار داشت: هیات رئیسه اتاق تهران تصمیم گرفته است که برای ارتباط بیشتر اعضای اتاق بازرگانی با هیات رئیسه، هفته ای یک روز در محل اتاق بازرگانی حاضر شود. به گفته وی دیدار هیات رئیسه اتاق تهران با اعضای تحت پوشش این مجموعه بعدازظهرهای یکشنبه صورت می گیرد. رئیس اتاق تهران همچنین با اشاره اهمیت موضوع اخلاق کسب و کار در توسعه اقتصادی ادامه داد: به رغم پشتوانه غنی فرهنگ اسلامی و فرهنگ ایرانی، اخلاق کسب و کار کمتر مورد توجه کارشناسی قرار می گیرد. وی با بیان این مطلب که «اتاق بازرگانی به عنوان بهترین مکان برای جدی گرفتن این مسئله است» از برگزاری همایش بین المللی کسب و کار برای ترسیم و تصویر بهتری از فضای کسب و کار ایران داد.

تغییر نقش دولت

سیدمرتضی نبوی: ابلاغ بند ج از سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی توسط رهبر معظم انقلاب اسلامی، فصل نوینی را در تحولات جمهوری اسلامی ایران به ویژه در حوزه اقتصاد نوید می دهد. زمانی که سند چشم انداز ۲۰ ساله کشور ابلاغ شد، برخی آن را دست نیافتنی، برخی بلندپروازانه و برخی غیرواقع بینانه تلقی کردند و این در حالی بود که رهبری تاکید داشتند اهداف چشم انداز قابل تحقق است. میانگین رشد اقتصادی کشور در دو دهه اخیر جمهوری اسلامی ایران حکایت از غیرقابل دسترس بودن رشد ۸ درصدی که لازمه تحقق اهداف چشم انداز است، داشت. لذا باید تحولی ساختاری و عمیق پدید می آمد که رشد اقتصادی کشور شتاب گیرد. دولت حجیم، غیرچابک، مداخله گر، با کارایی پائین و متصل به شیر نفت نمی توانست و نمی تواند موتور و محرک چنین توسعه ای باشد. راستش را بخواهید دولتمردان ما وزارت را با بنگاه داری و سیاستگزاری و هدایت و نظارت را با دخالت در امور اقتصادی اشتباه گرفته بودند. عمده وزیران دنبال توسعه بنگاه های زیر نظر خود بودند و این رویکرد را کسب ابزار اقتدار بیشتر می پنداشتند. ظرف ۱۶ سال گذشته تشکیل شرکت های شترمرغی (نه دولتی، نه خصوصی) جزء اهداف اصلی بعضی دستگاه های دولتی قرار گرفته بود. با سرمایه های هنگفت دولتی شرکت های به اصطلاح غیردولتی تشکیل می دادند که از دید محاسبات عمومی پنهان بمانند و... وقتی دولت به جای سیاستگزاری صحیح، بنگاه داری کند آن هم با آن بهره وری پائین، روشن است که میدان را برای بخش تعاونی و خصوصی باز نمی کند، زیرا خود را به جای هادی و ناظر، رقیب بخش خصوصی و تعاونی می بیند و باید به گونه ای سیاست گذارد که عرصه بر بخش غیردولتی تنگ و تنگ تر شود و در این سال ها به وضوح شاهد این مسئله بوده ایم. در صورتی که دولت خود بزرگترین مصرف کننده منابع باشد، تخصیص بهینه منابع رنگ می بازد و عدالت و کارایی جایی

نمی یابد. خیلی دشوار نیست حجم درآمدهای نفتی را در دو دهه گذشته حساب کنیم و ببینیم دولت این منابع را چگونه صرف کرده و بهره وری سرمایه و نیروی کار در اختیار دولت چقدر بوده است؟! بررسی و تدوین سیاست های اصل ۴۴ قانون اساسی در مجمع تشخیص مصلحت نظام به سال ۱۳۷۷ و حتی قبل از آن برمی گردد. مجمع پس از مباحث طولانی این سیاست ها را در تاریخ ۱۳۸۳/۹/۲۴ تقدیم مقام رهبری کرد. معظم له بعضی از بندها (الف و ب) را تایید و ابلاغ فرمودند و اینک بعد از گذشت حدود یک سال و نیم مداقه و ملاحظات همه جانبه، بند ج را ابلاغ فرموده اند. آنچه در ابلاغیه رهبر معظم انقلاب مشاهده می شود، پیام آور تحول شگرفی در مقایسه با مصوبه مجمع تشخیص است. مجمع تشخیص یکی از اهداف واگذاری را «کاستن از بار مالی و مدیریتی دولت در تصدی فعالیت های اقتصادی و منطقی کردن اندازه دولت» ذکر کرده بود. رهبری اهداف واگذاری را چنین تبیین فرموده اند: - «تغییر نقش دولت از مالکیت و مدیریت مستقیم بنگاه به سیاستگزاری و هدایت و نظارت» - «توانمندسازی بخش های خصوصی و تعاونی در اقتصاد و حمایت از آن جهت رقابت کالاها در بازارهای بین المللی» - «آماده سازی بنگاه های داخلی جهت مواجهه هوشمندانه با قواعد تجارت جهانی در یک فرآیند تدریجی و هدفمند» مقایسه دو نوع رویکرد نشان می دهد، نگاه مجمع نسبت به رهبری چقدر محافظه کارانه است و این در حالی است که ما فکر می کردیم، مجمع با پیشنهاد خود شق القمر کرده و راه را برای بخش خصوصی باز و هموار کرده است. امید است دولت و ملت قدر این نگاه نافذ و جهان بینی عمیق رهبری را بدانند و رویکرد رهبری را در ساختار اقتصاد کشور نهادینه کنند و به ویژه «دولت نقش جدید خود را در سیاستگزاری، هدایت و نظارت بر اقتصاد ملی تدوین و اجرا کند.»

منبع: WWW.AREFNEWS.COM

مفهوم طبقه اجتماعی

دکتر منصور صمدی*

همان گونه که بازاریان بازار مصرف خود را به بخش های مختلف تقسیم می کنند، جامعه شناسان نیز روش هایی را برای توصیف بخش های مختلف جامعه در قالب منابع اقتصادی و اجتماعی افراد اختصاص داده اند. کارل مارکس اعتقاد داشت که موفقیت فرد در جامعه به واسطه ابزار تولید مشخص می شود؛ برخی افراد از قدرت کنترل بهره مند بوده و از نیروهای دیگران برای رسیدن به موقعیت ممتاز استفاده می کنند. افرادی که فاقد قدرت کنترل بوده و برای بقا متکی به نیروی صرف خود هستند، برای داشتن موقعیت بهتر باید بیشترین تلاش را به کار ببرند. ماکس وبر عقیده داشت که درجه بندی افراد در جامعه نمی تواند تنها از یک بعد صورت گیرد. برخی افراد از پرستیژ بالایی برخوردارند، برخی بر قدرت تمرکز دارند و برخی از نظر مادیات و ثروت دارای جایگاه خاصی هستند. امروزه واژه طبقه اجتماعی عموماً برای توصیف دسته های مختلف افراد در جامعه به کار می رود. افرادی که در یک طبقه اجتماعی خاص دسته بندی می شوند، تقریباً از نقطه نظر اجتماعی یکسان، دارای مشاغل، سبک زندگی و علایق مشابهی هستند. طبقه اجتماعی را می توان به صورت مجموعه ای از افراد با ویژگی های نسبتاً یکسان و دائمی در جامعه که از نظر مقام و موقعیت، ثروت، تحصیلات، دارایی ها و ارزش ها متفاوت از دیگران هستند تعریف کرد. تمام جوامع دارای یک ساختار سلسله مراتبی هستند که در آن افراد جامعه به طبقات و لایه های مختلفی تقسیم می شوند و هم عوامل عینی و واقعی و هم عوامل ادراکی بین گروه ها تمایز ایجاد می کنند. طبقه اجتماعی به موقعیت نسبی افراد در یک سیستم اجتماعی حاصل از نابرابری های سیستماتیک اجتماعی اطلاق می شود. ثروت، قدرت، پرستیژ و مقام بین افراد جوامع هیچ گاه به طور یکسان توزیع نمی شوند. طبقه اجتماعی از نظر تاریخی یک مفهوم بی ثبات بوده است. برای مثال برخی افراد ممکن است به نسبت درآمد خود، به طبقه اجتماعی بالاتری متعلق باشند. اما یک فرد با تحصیلات اندک و دارایی های ارثی فراوان ممکن است بالاتر از یک فارغ التحصیل عالی دانشگاه قرار گیرد. لذا اگرچه تحصیلات، درآمد و حرفه سه متغیر مهم مشخص کننده طبقه اجتماعی هستند، اما همواره به عنوان شاخص های مطلق شناخته نمی شوند. واضح است که ترکیب های پیچیده ای از پاداش ها و منافع اجتماعی و فرصت های جامعه بر طبقه اجتماعی تاثیر می گذارند. برخی ادعا کرده اند که ظهور یک طبقه جدید، یعنی طبقه افراد با مهارت فنی بالا و تحصیلات عالی که به اطلاعات و تکنولوژی اطلاعات دسترسی دارند، روش تعریف طبقه اجتماعی را تغییر خواهد داد. دانش اطلاعات و دسترسی به آن ممکن است به عنوان یکی از عوامل مشخص کننده موقعیت و طبقه اجتماعی ثروت و دارایی ها را به چالش بطلبد. برای اینکه یک طبقه اجتماعی در جامعه وجود داشته باشد، باید پنج ویژگی و معیار را دارا باشد: ۱- محدود باشد: بدین معنی که بین هر طبقه اجتماعی محدوده و مرزی وجود داشته باشد، که هر طبقه را از دیگری مجزا سازد. به عبارت دیگر هر طبقه باید قوانینی داشته باشد که مشمول هر فرد در گروه باشد. ۲- نظم یافته باشد: بدین معنی که طبقات می توانند در قالب معیارهایی همچون پرستیژ و مقام از بالاترین به پایین ترین نظم یابند. ۳- مانعه الجمع باشد:

یعنی هر فرد می تواند به یک طبقه اجتماعی تعلق داشته باشد، اگرچه انتقال و حرکت از یک طبقه به طبقه دیگر در طول زمان امکان پذیر است. ۴- فراگیر و جامع باشد: بدین معنی که هر فرد سیستم جامعه با یک طبقه اجتماعی خاص تطابق داشته باشد و هیچ فرد تعریف نشده ای وجود نداشته باشد. ۵- نهایتاً طبقات اجتماعی باید تاثیرگذار باشند: این بدین معنی است که بین طبقات مختلف تفاوت های رفتاری وجود داشته باشد. درجه بندی های مختلفی جهت مشخص کردن طبقات اجتماعی در جامعه بسط داده شده اند: بسته به سیستم طبقه بندی، تعداد دسته ها و طبقات اجتماعی از دو تا ۹ طبقه در نوسان هستند. بدون در نظر گرفتن تعداد طبقات ارائه شده، آنها به گونه ای ترتیب داده شده که از طبقات بالا شروع شده و به طبقات پایین تر ختم می شوند. در ارزیابی و اندازه گیری طبقات اجتماعی دو رویکرد اساسی وجود دارد: ۱- استفاده از ترکیبی از ابعاد مختلف یا شاخص های چندبعدی ۲- استفاده از شاخص تک بعدی یا تک بخشی. شاخص های چندبعدی جهت اندازه گیری درجه و مقام کلی یا موقعیت اجتماعی فرد در جامعه طراحی شده اند و شاخص های تک بعدی تنها از یک جنبه مقام، موقعیت فرد را می سنجد و به کارگیری آن آسان تر از شاخص چندبعدی است. درآمد، تحصیلات و حرفه معیارهایی هستند که در ارزیابی موقعیت و مقام اجتماعی بیشترین کاربرد را دارند. از آنجا که هیچ طیف طبقاتی منحصر به فردی وجود ندارد نمی توان اذعان کرد که کدام شاخص بهتر است، بلکه انتخاب هر یک از روش ها بستگی به تناسب و ارتباط آن با مسئله مورد نظر دارد. یکی از طرح های طبقه بندی اجتماعی که کاربرد زیادی دارد، شاخص ویژگی های مقام وارنر است. شاخص وارنر از چهار متغیر حرفه، منبع درآمد، نوع خانه و محل سکونت به عنوان عوامل مشخص کننده طبقه اجتماعی استفاده می کند. در یک شاخص ترکیبی به این عوامل وزن داده می شود، به گونه ای که بر حرفه بیشترین و بر محل سکونت کمترین اهمیت و تمرکز قائل می شود.

۱- براساس طبقه برتر- برتر
۲- طبقه پایین تر- برتر
۳- طبقه برتر- متوسط
۴- طبقه پایین تر- متوسط
۵- طبقه برتر- پایین تر
۶- طبقه پایین تر- پایین تر

در جمع بندی کلی و بررسی شاخص های مورد استفاده در این زمینه، یک طرح کلی به دست می آید که براساس آن طبقات اجتماعی مبتنی بر مجموعه عوامل، منبع درآمد، نوع خانه محل سکونت، میزان درآمد خانواده، تحصیلات، خانه های همسایگان، شغل همسر (زن)، تحصیلات زن، تعلقات مذهبی و نوع روابط تقسیم بندی می شوند. تفاوت های بین طبقات اجتماعی را می توان در الگوهای ارتباطی آنها در نظر گرفت. در یک مطالعه مشخص شد که افراد می توانند طبقه اجتماعی شخصی خاص را با شنیدن نوع خواندن وی تشخیص دهند. طبقات اجتماعی در نوع سخن گفتن، ادای اصوات و روان صحبت کردن و حتی نوع کلمات انتخابی نیز با یکدیگر تفاوت دارند. افراد طبقات پایین تر از کلمات و جملات صریح تر استفاده می کنند.

* عضو هیات علمی دانشگاه شهید چمران

خبرها

عرضه سهام ذوب آهن اصفهان

فارس: مدیرعامل شرکت ذوب آهن اصفهان گفت: با توجه به اقداماتی که تاکنون برای آماده سازی ذوب آهن اصفهان در جهت عرضه سهام آن در بورس انجام شده، احتمالاً ظرف ۵ یا ۶ ماه آینده سهام این شرکت در بورس عرضه خواهد شد. بهرام سبحانی با اشاره به این که ۱۰۰ درصد سهام ذوب آهن اصفهان در دست سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران است، اظهار داشت: بر این اساس ۸۰ درصد سهام این شرکت در قالب اصل ۴۴ قابل واگذاری است، اما باید بر روی جزئیات آن کار شود. سبحانی تصریح کرد: عرضه سهام در بورس راهکارهایی دارد و باید مراحل اجرایی و ساز و کار قانونی آن طی شود. وی در ارتباط با تاثیر واگذاری سهام ذوب آهن اصفهان در بورس بر عملکرد این شرکت، افزود: با توجه به این که به هر حال شرکت های دولتی باید از یک سری قوانین خاص دولتی چه در مدیریت شرکت و چه در اجرای طرح ها تبعیت کنند، ابلاغ اصل ۴۴ و واگذاری سهام شرکت های دولتی در بورس گام مهمی در جهت رفع موانع تولید برای تولید اقتصادی، تولید بهینه و افزایش ظرفیت و توسعه است. مدیرعامل ذوب آهن اصفهان در ارتباط با اقدامات انجام شده برای واگذاری سهام ذوب آهن اصفهان در بورس طی سال های گذشته نیز یادآور شد: برای رفتن به بورس، شرکت ذوب آهن را طی سال های گذشته از سهامی خاص به سهامی عامل تبدیل کردیم و یک سری مقدمات دیگر را نیز انجام داده بودیم، بنابراین عرضه سهام این شرکت در بورس خیلی زمان بر نخواهد بود.

سهام شرکت های هواپیمایی مشتری ندارد

ایسنا: برای واگذاری سهام شرکت های هواپیمایی ذیل اصل ۴۴ باید راهکاری غیر از ارائه در بورس تعیین شود، چراکه این شرکت ها ضرده هستند و سهام آنها خریدار ندارد. وزیر راه و ترابری درباره شرکت های مشمول اصل ۴۴ تحت پوشش و نظارت وزارت راه و ترابری گفت: شرکت هایی که براساس این اصل به بخش خصوصی واگذار می شوند، اکثراً زیان ده هستند و با قیمت های تثبیت شده در حال ارائه خدمات حمل ونقلی هستند. او افزود: لذا این شرکت ها که هما و ایران ایرتور هستند، سهام شان قابل ارائه در بورس نیست و تنها می توانند در بورس قیمت گذاری شوند و ستادی که در این زمینه تشکیل می شود، باید نحوه واگذاری سهام اینگونه شرکت های ضرده را مشخص کند. رحمتی در مورد واگذاری ۸۰ درصد سهام راه آهن و شرکت مسافربری رجاء بیان کرد: در اصل ۴۴ صحبتی از واگذاری سهام این دو شرکت نبوده است و تنها شرکت های هواپیمایی دولتی شامل هما و ایران ایرتور سهام شان واگذار می شود. وی تصریح کرد: با توجه به ضررده ی این شرکت ها نیز قاعدتاً کسی مشتری سهام آنها نخواهد بود، لذا ضرردهی آنها باید به صورتی که جزء سیاست های کلی کشور است، پوشش داده شود و شاید افزایش قیمت خدمات یکی از این راهکارها باشد. وزیر راه و ترابری تصریح کرد: در مرحله اول واگذاری سهام این شرکت ها زیاد مورد نظر نیست، بلکه دولت شرکت های سوددهی همچون فولاد مبارکه و یا پالایشگاه ها را در اختیار دارد که واگذاری سهام آنها در اولویت قرار دارد.

ابهام در گزارش عملکرد ایران سل

ایسنا: گزارش دوم عملکرد فعالیت های سه ماهه شرکت ایران سل - اپراتور دوم تلفن همراه - با یک ماه تاخیر به سازمان تنظیم مقررات ارائه شد. محمود خسروی رئیس سازمان تنظیم مقررات کشور با بیان اینکه گزارش دوم عملکرد سه ماهه فعالیت های ایران سل، تفاوت چندانی با گزارش قبلی آنها ندارد، گفت: این گزارش چند روز پیش به سازمان ارائه شد اما به دلیل ابهاماتی که ازجمله در زمینه نیروی انسانی در آن وجود داشت، برای رفع ابهامات به ایران سل تحویل داده شد و نهایتاً روز ۱۳ تیرماه مجدداً به سازمان ارائه شد. وی گفت: ایران سل برای سریع به نتیجه رسیدن فعالیت خود در مراکز اصلی استان ها مثل اصفهان، تبریز، مشهد و اهواز نسبت به تملک فضا اقدام کرده و قرار است از طریق ارتباطاتی کارهای خود را دنبال کند و هماهنگی هایی را نیز با استان ها انجام داده است. او گفت: ایران سل برای فعالیت در باند فرکانسی ۱۸۰۰ مشکلی ندارد و این باند به آنها تحویل داده شده، اما تداخلی در باند ۹۰۰ وجود دارد که در حال هماهنگی برای پاک کردن باند مذکور هستیم و آن را تحویل خواهیم داد. وی افزود: تالیا نیز بخشی از باند فرکانسی ایران سل را اشغال کرده و در حال انجام مذاکراتی هستیم تا این موضوع را برطرف کنیم. رئیس سازمان تنظیم مقررات کشور با بیان اینکه ایران سل برای انجام فعالیت هایش مشکل حادی ندارد، گفت: به آنها اعلام کردیم که اگر مشکلات خود را برطرف کنند، می توانند تا شهریورماه سیم کارت واگذار کنند ولی به اعتقاد من با گزارشاتی که ارائه داده اند، نمی توانند سیم کارت را تا شهریورماه واگذار کنند. علی نادی پور معاون اعمال مقررات و نظارت سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی نیز در گفت وگو با خبرنگار ایسنا در این باره گفت: این گزارش قرار بود در نیمه خردادماه سال جاری ارائه شود ولی گزارش نهایی با تاخیر سرانجام پس از انجام اصلاحات به سازمان ارائه شده است. وی گفت: سازمان تنظیم مقررات تا تاریخ ۱۵ تیرماه به ایران سل برای ارائه گزارش دوم عملکرد فعالیت هایش فرصت داده بود که در صورت ارائه نشدن گزارش مذکور، مطابق با پروانه فعالیت با آنها برخورد می شد.

تعیین سهمیه یارانه کالاهای اساسی

ایسنا: در جلسه شورای اقتصاد که به ریاست دکتر محمود احمدی نژاد رئیس جمهور تشکیل شد، پرداخت ۹۱۵۹ میلیارد ریال به عنوان یارانه کالا و خدمات اساسی برای توزیع برنج، روغن، قند و شکر کالابرگی و شیر یارانه ای به تصویب رسید. در این جلسه که سه شنبه شب برگزار شد همچنین میزان یارانه لازم برای تامین کالاهای اساسی مورد نیاز دانشگاه ها، مدارس شبانه روزی، مراکز آموزشی و خیریه و پادگان ها به تصویب رسید. شورای اقتصاد همچنین با استفاده از ۱۰ میلیون و ۸۰۰ هزار دلار تسهیلات مالی خارجی و دو میلیون و ۷۰۰ هزار دلار هزینه های جانبی استفاده از این تسهیلات برای اجرای طرح نوسازی و بهسازی بافت فرسوده همت آباد اصفهان موافقت کرد.